

БӨЛІМ: БИОЛОГИЯ

БИОЛОГИЯ САБАҚТАРЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ
ТАНЫМДЫҚ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҒЫН ДАМУЖАРИЯЛАНДЫ
08.09.2023СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/143214/

Қайбілда Нұрмұхамед Ибаділлаұлы

«Ермек Серкебаев атындағы өнер

колледжі-өнерде дарынды балаларға мамандандырылған

мектеп-интернат» кешенінің биология пәні мұғалімі

Техника ғылымдарының магистрі

Nurmukhamed123@mail.ru

Аңдатпа. Мақалада мектеп оқушыларының осы пәнді оқуға деген ынтасын арттыру мақсатында биология сабағындағы оқытудың инновациялық әдістері туралы мәліметтер берілген. **Кілт сөздер:** Танымдық қызығушылық, педагогикалық технологиялар, инновациялар, оқу-тәрбие процесі. Мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес, мұғалімге оқушының жеке басына әсер етудің негізгі жолы оның оқу процесінің барлық салаларында белсенді жұмыс істеуге ынтасын ынталандыру болуы керек. Оқушылардың белсенді танымдық іс-әрекетінің мәселесі өзекті болып табылады және заманауи инновациялық технологияларды пайдалана отырып, оқу сабақтарының жүйесін әзірлеуді қарастырады. Танымдық қызығушылықсыз мектептегі кез келген пәнді оқуда жетістікке жету мүмкін емес. Білімнің кем дегенде бір сатысына көтерілу үшін бұл үшін күш салу керек. Танымдық қызығушылық – мұғалімнің оқушыларға әсер етуіне, оларды жаңа білім алуға итермелеуге, оқу мәселелерінің шешімін іздеуге, оқу әрекетінің жаңа алгоритмдерін меңгеруге мүмкіндік беретін тұтқа. Бұл міндетті ойдағыдай жүзеге асыру үшін мұғалім сабақта білім беруді сапалы жаңа оқу-әдістемелік және дидактикалық қамтамасыз етуді пайдалануы, оқушылардың қабілеттерін дамыту тесілдерін қолдануы қажет. «Биология» пәні мектеп оқушыларының танымдық іс-әрекетін оқу іс-әрекетіне

ынталандыру және дамыту тұрғысынан көрнекі құралдардың, зертханалық шеберхананың және жабайы табиғат объектілерін, процестерін, динамикасы мен даму заңдылықтарын зерттеуге арналған экскурсиялық резервтің үлкен әлеуетіне ие. Дамыта оқыту элементтерін қолдану барысында мектеп оқушыларының «Биология» пәніне деген танымдық қызығушылығының дамуын бақылау деректері осыған **делел**. Эксперименттің басы оқушылардың ынтасы мен оқу деңгейін анықтауға арналған диагностика болды. Оқушылардың пәнге деген танымдық қызығушылықтары зерттелді. — Мектеп оқушыларының 35 пайызы биология пәніне жоғары қызығушылық танытты. Олар атақты адамдардың өмірі туралы репортаждарды дайындауға құлшыныспен қатыстыбиологтар, сыныптан тыс жұмыстарға сценарий жазуға белсене атсалысты, биология пәнінен олимпиадалар мен сайыстарға қатысты.- Оқушылардың 47 пайызы биологияның белгілі бір тарауларына ғана қызығушылық танытады. Олар бізге дәрілік өсімдіктер туралы сынып сағатын өткізуге көмектесті.- Мектеп оқушыларының шамамен 18%-ы биология пәніне қызығушылық танытпай, биология сабақтарына қатысуға құлықсыз болды.Тақырып бойынша кіріктірілген сабақ өткізу: «Өзгергіштік үлгілері. Фенотиптік немесе модификациялық өзгергіштік» АКТ және табиғи объектілермен практикалық жұмыстарды қолдану арқылы сабақтың тақырыбын оқуға қызығушылықтың айтарлықтай артуына ықпал етті (1-диаграмма). 1-сурет - Дамыта оқыту элементтерін және ғылыми экспериментті пайдаланғанға дейінгі және кейінгі биологияға танымдық қызығушылық деңгейі Сабақтың дидактикалық мақсаты оқушыларға модификациялық өзгергіштіктің қалыптасу ерекшеліктері туралы, оның пайда болу себептері туралы білім беру; модификациялық (тұқым қуалайтын емес) өзгергіштіктің статистикалық заңдылықтары, сондай-ақ АКТ пайдалана отырып вариациялық қатар мен вариациялық қисық сызығын құру дағдыларын бекіту. Сабақта мұғалімнің әңгімесі, диалог, проблемалық қойылым, ой қозғау, өзіндік жұмыс, MS Office шеберіндегі дербес компьютерде жұмыс пайдаланылды. Сұрақтар мен тапсырмаларды таңдау кезінде балалардың жеке қабілеттері ескерілді. Дамыта оқытудың әртүрлі формалары мен әдістерінің кезектесуі мектеп оқушыларының шаршауын азайтып, сабақ бойы оқытылатын тақырыпқа қызығушылығын арттыруға мүмкіндік берді және оқушылар барынша белсенділік танытты. Тәжірибелік бөлімде оқушылар өз іс-әрекеттерін өздері жоспарлады, жеке жетістіктерін бағалады, егер тапсырманы орындау кезінде қателіктер жіберсе, бірден өзін-өзі түзету жұмыстарын жүргізді. Кіріктірілген сабақ түсінікті болды. Осылайша, биология сабағын біріктіріп ұйымдастыруды дамыта оқытудың заманауи әдістерімен ұштастыра қолдану мектеп оқушыларының осы пәнді оқуға деген ынтасының деңгейінің артуына және соның нәтижесінде пәнді меңгеру дәрежесінің артуына ықпал етті.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ:1. Лукьянова М. Оқу мотивациясы білім сапасының көрсеткіші ретінде// Халық ағарту. 2001 ж., № 82. Протасова Е.С., Зайцева А.А. «Жануарлар» бөлімін оқу кезінде мектеп оқушыларының биологиядан оқу-танымдық іс-әрекетін белсендіру // Ғылым және білім. 2021. Т.4. No 4. — EDN LZMPRP.3.Федулова Я.А., Федулова Ю.А., Иванова Е.Н. Мектептің білім беру

кеңістігіндегі оқушылардың жобалау-зерттеу іс-әрекеті // Ғылым және білім. 2022. V. 5. No 2. — EDN HXGZQA.4.Заманауи білім беру форматтары: флиппингтік химияны оқыту технологиясы / С.В.Попова, Л.П.Петрищева, Е.Е.Попова, О.В.Ушакова // Физика журналы: Конференциялар сериясы, Красноярск, 08–09 қазан, 2020 ж. / Красноярск ғылым және технологиясы. Т. 1691. Красноярск, Ресей Федерациясы: IOP Publishing Limited. 2020. P. 12193. — DOI 10.1088/1742-6596/1691/1/012193. – ЕДН УЕЖЗМ.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.